

Az energiabiztonság mint külpolitikai stratégia – Miért látogatott a szlovák kormányfő Amerikába?

MKI Nézőpont

A Magyar Külügyi Intézet rendszeres kiadványa.

Kiadó:

© Magyar Külügyi Intézet, 2026.

Szerző(k):

Vass Ágnes

Lektorálta:

Kulcsár Andrea

Korábbi kiadványainkat megtekintheti az [Intézet](#) weboldalán.

Borítókép forrás: SZK Kormányhivatalának közösségi oldala

Vass Ágnes, kutatási igazgató, MKI

AZ ENERGIABIZTONSÁG MINT KÜLPOLITIKAI STRATÉGIA – MIÉRT LÁTOGATOTT A SZLOVÁK KORMÁNYFŐ AMERIKÁBA?

Robert Fico szlovák miniszterelnök amerikai látogatása és az annak keretében a Westinghouse vállalattal megkötött együttműködési megállapodás egy olyan fejlemény, amely több szakpolitikai területet is érint. Egyszerre bír jelentőséggel az energiapolitika, a külpolitika és a belpolitikai pozicionálás szempontjából – különösen a mostani időszakban, amikor az Európai Unió és a transzatlanti térség alapvető strukturális átalakuláson megy keresztül. A látogatás értelmezése ezért túlmutat a kétoldalú kapcsolatokon, és Szlovákia hosszabb távú külpolitikai prioritásairól is képet ad.

MIÉRT KULCSKÉRDÉS AZ AMERIKAI EGYÜTTMŰKÖDÉS?

A múlt heti amerikai látogatása során Robert Fico és Chirs Wright energiaügyi miniszter aláírta az önálló Szlovákia eddigi legnagyobb beruházásáról szóló kormányközi megállapodást, valamint először találkozott Donald Trump elnökkel is.¹ Az egyezmény értelmében várhatóan az amerikai Westinghouse építheti meg a Jászolapátszentmihály (Jaslovské Bohunice) mellett található atomerőmű következő blokkját, amely az ország legnagyobb energiaforrása lesz.

Energiapolitikai szempontból a megállapodás Szlovákia ellátásbiztonságának és energiaszuverenitásának az erősítését szolgálja. A szlovák villamosenergia-termelésben a nukleáris energia meghatározó szerepet tölt be – a jelenleg üzemelő két atomerőmű az országban előállított elektromos áram kb. 60 százalékát adja.² Pozsony energiastratégiájában továbbra is kulcselem

1 „Premiér Fico sa stretne s Trumpom. Na pracovnej ceste v USA zamieri aj do prezidentovho sídla na Floride” [Fico miniszterelnök találkozik Trumpgal. Az Egyesült Államokbeli munkalátogatása során a floridai elnöki rezidenciára is ellátogat], *Ta3*, 2026. január 16., <https://www.ta3.com/clanok/1029037/premier-fico-sa-stretne-s-trumpom-na-pracovnej-ceste-v-usa-zamieri-aj-do-prezidentovho-sidla-na-floride>.

2 „Väčšina elektriny je z jadra, štvrtina z OZE, zvyšok z uhlia a plynu. OKTE ukázal najnovší energetický mix” [A villamos energia nagy része atomenergiából származik, egynegyede megújuló energiaforrásokból, a fennmaradó rész pedig szénből és gázból. Az OKTE bemutatta a legfrissebb energiamixet], *Energie-portal.sk*, 2023. június 2., <https://www.energie-portal.sk/Dokument/vyroba-elektriny-slovensko-elektrarne-okte-110053.aspx>.

marad az alacsony szén-dioxid-kibocsátású, stabil alapterhelést biztosító kapacitások fenntartása. Ugyanakkor a nukleáris szektornak a hagyományos orosz technológiai és fűtőanyag-függősége a 2022 után kialakult geopolitikai környezetben egyre inkább problémássá vált számára. A Westinghouse megjelenése viszont lehetőséget teremt a beszállítók diverzifikálására – ami az ellátásbiztonság egyik alapfeltétele. A jászlóapátszentmihályi blokkok az élettartamuk végéhez közelednek, így a cél azok fokozatos stratégiai kiváltása.³

A megállapodás egyúttal az Európai Unió azon törekvéséhez is illeszkedik, hogy a tagországok csökkentsék az orosz energiahordozóktól és technológiától való függőségüket, különösen a kritikus infrastruktúrák esetében. Fico ezzel kapcsolatban azon az állásponton van, hogy azok a súlyos energetikai kihívások, amelyekkel az uniós államoknak szembe kell nézniük, nem oldhatóak meg szélerőművekkel, mert a jövő gazdaságának az alapját a nukleáris energia gyors fejlesztése jelenti. Bár a szlovák kormány több kérdésben is kritikusan viszonyul az EU közös energiapolitikájához, a konkrét szakpolitikai lépései azt mutatják, hogy Pozsony a gyakorlatban mégis alkalmazkodik mind az uniós stratégiai irányhoz, mind az amerikaiak által kínált megoldásokhoz. Az új blokk egy nagy európai flottához tartozik majd, amely azonos technológiával bír, s így az ellátási láncok is hatékonyabban épülhetnek ki. Előny továbbá, hogy mivel az új létesítményt a jászlóapátszentmihályi erőmű területén építenék meg, a helyszín nagy része már adott – és ez jelentős időmegtakarítást jelent a különféle engedélyek tekintetében is.⁴

Szlovákia gazdasága erősen iparosodott – különösen az autóipar és az ahhoz kapcsolódó beszállítói hálózatok dominanciája miatt. Ezek az ágazatok nagyon érzékenyek az energiaárakra és az ellátásbiztonságra, így a nukleáris termelés hosszú távú fenntarthatósága közvetlenül hat az ország versenyképességére. A Westinghouse bevonása pedig növelheti a befektetői bizalmat, és csökkentheti azokat a kockázatokat, amelyek az egyoldalú technológiai függőségből fakadnak.

A látogatás Trump elnök meghívására történt, és a megállapodás egyértelmű jelzés mind az Amerikai Egyesült Államok, mind az európai partnerek számára. Az amerikai nukleáris ipar közép-európai térnyerése összhangban

3 „Nový jadrový elektrárň v Jaslovských Bohuniciach budú stavať Američania” [Az új jászlóapátszentmihályi atomerőművet amerikaiak fogják megépíteni], *Trnavský hlas*, 2025. június 18., <https://www.trnavskyhlas.sk/c/39861-novu-jadrovu-elektraren-v-jaslovskych-bohuniciach-budu-stavat-americiania/>.

4 Marek Mašura, „Nová atómka v Jaslovských Bohuniciach je na ceste po schválení Bruselom. Je však potrebná?” [Az új jászapátszentmihályi atomerőmű Brüsszel jóváhagyása után megvalósítási szakaszba lépett. De vajon valóban szükség van rá?], *Ta3*, 2025. augusztus 8., <https://www.ta3.com/relacia/1006779/nova-atomka-v-jaslovskych-bohuniciach-je-na-cestu-po-schvaleni-bruselom-je-vsak-potrebnu>.

áll Washington azon stratégiai céljával, hogy visszaszorítsa az orosz és a kínai technológiák alkalmazását a kritikus energetikai infrastruktúrákban.

A megállapodást számos kritika éri, elsősorban azért, mert nem előzte meg közbeszerzési eljárás. Ezt a bírálatot azonban árnyalja, hogy mivel a francia EDF-nek (Électricité de France) a Westinghouse-éhoz hasonló reaktortípusa csak papíron létezik, és Franciaország maga is 14 reaktort épít, a szakértők szerint is az egyetlen esélyes (Dél-Korea kiesésével) az amerikai vállalat lenne. Rádásul a régióban is volt már a döntésnek előzménye: Lengyelországban sem írtak ki tendert, csak piackutatást végeztek, Csehországban pedig a folyamat megakadt, mert a franciák beperelték a koreaiakat – így valószínűleg egy tender kiírása esetén sem lett volna Szlovákiában más az eredmény. Viszont a kialakított ár alacsonyabb lehetett volna, hiszen a Westinghouse is rákényszerült volna egy kedvezőbb ajánlatra. Ez két okból is fontos kérdés Szlovákiában. Az egyik, hogy a mohi atomerőművet (Atomová elektrárň Mochovce) is 2,8 milliárd eurós költségvetéssel indították, de jelenleg nagyjából hatmilliárdnál tart a beruházás összköltsége. A támadásra okot adó másik tény, hogy a 15 milliárd euróra tervezett Westinghouse-beruházás hitelből valósulna meg, ezért a pesszimistább becslések szerint a végösszeg akár 40 milliárd euró is lehet. Az amerikai látogatás során ugyanis a Szlovák Eximbank és az amerikai Export–Import Bank USA is megállapodást írt alá a nukleáris projekt finanszírozásáról. További kritika, hogy addig nem is lenne szabad egy ekkora beruházásba belevágni, amíg a mohi erőmű négyes blokkját be nem fejezik – márpedig az folyamatosan csúszik. A fő kormánypárt, a Smer érvelése szerint azonban hosszú távon csak az új létesítménnyel biztosítható az állami támogatások nélkül is megfizethető lakossági áramszolgáltatás.⁵

A KÜLPOLITIKA BELPOLITIKAI TÉTJEI

A látogatás politikai jelentősége Robert Fico korábbi és jelenlegi külpolitikái retorikájának fényében különösen is érdekes. A szlovák kormányfőt rendszeresen kritika éri Ukrajnával, Oroszországgal és az európai szankciós politikával kapcsolatos álláspontja miatt. Az amerikai útja azonban azt mutatja, hogy Szlovákia mégsem kíván stratégiai értelemben eltávolodni az Egyesült Államoktól, és kész együttműködni vele azokon a területeken, amelyeken az közvetlen szlovák nemzeti érdekeket szolgál.

5 „Slovakia Signs Bohunice Deal”, *Nuclear Engineering International*, 2026. január 20., https://www.neimagazine.com/news/slovakia-signs-bohunice-deal/?utm_source=.

Belpolitikai szempontból a látogatás és a Westinghouse-megállapodás pedig éppenséggel lehetőséget teremt Ficónak arra, hogy a „nemzeti érdek” narratíváját kézzelfogható szakpolitikai eredményekkel támassza alá. Az energiabiztonság kérdése közvetlen hatással van a lakossági árakra, az ipari termelésre és a gazdasági stabilitásra is, így alkalmas a széles társadalmi támogatottság generálására. Egyúttal a nemzetközi szintén folytatott aktív diplomácia azt a képet erősíti, hogy Szlovákia nem passzív elszenvedője, hanem alakítója a regionális folyamatoknak.

Robert Fico az amerikai elnökkel annak floridai nyaralójában, Mar-a-Lagóban találkozott, ahol az energetikán kívül más – pl. a migrációval és Ukrajnával kapcsolatos – kérdéseket is megvitattak. Bár azokról bővebb információk nem érhetőek el, annyi bizonyos, hogy az EU-nak „mint intézménynek” a válságáról szó volt.⁶ Az sem ismert, hogy Fico vagy a találkozón szintén jelen lévő Juraj Blanár külügyminiszter állást foglalt-e például Grönland ügyében – amelynek kapcsán az utóbbi folyamatosan azt hangsúlyozza odahaza, hogy tiszteletben kell tartani a sziget szuverenitását, és egyértelmű támogatását fejezte ki Dánia iránt.⁷ Ugyanígy kérdéses, hogy szóba került-e az amerikaiak venezuelai beavatkozása, amelyről korábban Fico is kijelentette, hogy elítéli, és „egy kis ország miniszterelnökeként” kötelességének tartja határozottan elutasítani „a nemzetközi jog ilyen szétzilálását”.⁸ Ez ügyben a Smeren belül sincs egyetértés: a párt EP-képviselője és alelnöke, Ľuboš Blaha éppen részt vett a Fico látogatása ideje alatt zajlott tüntetésen, amelyen a venezuelai nagykövet is felszólalt, és arról beszélt, hogy Amerika egy harmadik világháborút robbant ki azzal, amit a hazájában tett.⁹

6 „Evropská unie je ve velké krizi, notovali si Trump s Ficem” [Az Európai Unió súlyos válságban van – értették egyet Trump és Fico], *Seznam Zprávy*, 2026. január 18., <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/zahranicni-evropska-unie-je-ve-velke-krizi-notovali-si-trump-s-ficem-296571>.

7 „Slovensko považuje Grónsko za súčast Dánska a odmieta colné boje medzi štátmi”, [Szlovákia Grönlandot Dánia részének tekinti, és elutasítja az államok közötti vámháborúkat], *Sme.sk*, 2026. január 19., <https://www.sme.sk/domov/c/slovensko-povazuje-gronsko-za-sucast-danska-a-odmieta-colne-boje-medzi-statmi>.

8 Robert Fico, „Stanovisko predsedu vlády SR”, [ASzlovák Köztársaság miniszterelnökének állásfoglalása], *Facebook*, 2026. január 3., https://www.facebook.com/robertficosk/posts/1449373099880319?ref=embed_post.

9 Katarína Runnová, „Ľudia v Bratislave skandovali na podporu Venezuely. Blaha si neodpustil kritiku liberálov, velvyslankyňa hovorila o nenažranosti” [Az emberek Pozsonyban Venezuelát támogató jelszavakat skandáltak. Blaha nem hagyta ki a liberálisok bírálatát, a nagykövet pedig kapzsiságról beszélt], *Aktuality.sk*, 2026. január 17., <https://www.aktuality.sk/clanok/u3O8smq/ludia-v-bratislave-skandovali-na-podporu-venezuely-blaha-si-neodpustil-kritiku-liberalov-velvyslankyňa-hovorila-o-nenazranosti/>.

ENERGIABIZTONSÁG ÉS KISÁLLAMI SZÜKSÉGSZERŰSÉG

A szlovák miniszterelnök amerikai látogatása és Trump elnökkel való találkozója olyan geopolitikai környezetben zajlott, amelyet a nagyhatalmi rivalizálás erősödése, a nemzetközi intézményrendszer gyengülése és az energiabiztonság stratégiai kérdéssé válása határoz meg. Ebben az összefüggésben az esemény túlmutat a személyes és a bilaterális dimenzió, s azt jelzi, hogy Szlovákia igyekszik kedvezően pozicionálni saját magát a fragmentálódó világrendben, és – a méretéből fakadó korlátai ellenére – aktív szereplőként kíván megjelenni a nagy törésvonalak mentén. Az energetikai együttműködés révén Pozsony egyszerre igyekszik erősíteni a saját ellátásbiztonságát, és jól illeszkedik abba a szélesebb stratégiába, amely az amerikai beruházások számára nyitja meg a lehetőségeket a kritikus infrastruktúra terén is.

Fico látogatása nem ideológiai alapon, hanem a pragmatikus érdekérvényesítés mentén valósult meg. A szlovák kormányfő ott keresi az együttműködést, ahol az közvetlen nemzeti érdekeket szolgál, különösen az energia, az ipari versenyképesség és a hosszú távú gazdasági stabilitás területén. A Trump–Fico-találkozó egyben Szlovákia mozgásterének a bővítésére is alkalmasnak tűnik. Egy kisállam számára a többcsatornás diplomácia kulcskérdés: az Egyesült Államokkal fenntartott közvetlen politikai kapcsolat Pozsony alkupozícióját erősíti mind az Európai Unión belül, mind a regionális együttműködésekben. Az amerikai nukleáris ipar közép-európai térnyerése pedig lehetőséget teremt arra, hogy Szlovákia ne csupán követője, hanem alakítója legyen – már amennyire lehetséges – a regionális energiapolitikai átrendeződésnek.

Bár a találkozót és a megállapodást számos kritika érte – elsősorban a közbeszerzés hiánya, a beruházás költségei és a politikai ellentmondások miatt –, a látogatás egy tudatos kockázatkezelési stratégiaként értelmezhető, amely erősíti az energiabiztonságot, növeli az ország külpolitikai mozgásterét. Továbbá azt jelzi, hogy Pozsony a geopolitikai törésvonalak mentén is igyekszik pragmatikus döntéseket hozni – még ha azok rövid távon vitákat váltanak is ki.

**MAGYAR
KÜLÜGYI
INTÉZET**